

INSTITUTET FOR HISTORIE OG SAMFUNDSØKONOMI

De senere Aar har bragt en Udvikling af de økonomiske og politiske Begivenheder som ingen anden Tid har kendt. Teknikkens Sejre, Samfærdselsmidlernes Udvikling har medført et økonomisk Samarbejde mellem Jordens Nationer af helt anden Art end det, man før kendte. Dermed er fulgt en helt ny gensidig Afhængighed. Store Begivenheder paa een Del af Jordkloden sætter deres Spor overalt. Og ikke blot sker der mere nu end før, men Menneskene har langt mere Brug for at vide Besked om, at forstaa, hvad der foregaar i de store Lande, hvis Udvikling mere eller mindre er bestemmende for Forholdene, selv i de Lande, der mindst paavirkes af Verdensbegivenhedernes Gang.

En videnskabelig Behandling af de senere Aartiers Udvikling, der ikke blot giver Besked om Begivenhederne, men Grundlag for at forstaa deres Aarsager, møder store Vanskeligheder. Stoffet er saa stort og mangeartet, at det er svært at faa Overblik derover. For Enkeltmand er det umuligt. Kun et Samarbejde mellem flere Forskere giver Mulighed derfor. Og kun gennem et saadant Samarbejde mellem Personer med forskellige Interesser og Synsmaader sikres den fornødne Alsidighed. En institutmæssig Behandling af Emnerne, svarende til den, der foregaar ved de naturvidenskabelige Institutter, er blevet en Nødvendighed.

Det er i Erkendelsen heraf, at *Institutet for Historie og Samfundsøkonomi* er blevet til. Det oprettedes i Februar dette Aar ved Støtte af Carlsbergfonden og Rask-Ørstedfondet; det har faaet Lokale overladt af Staten. Dets Bestyrelse bestaar af *Universitetslærerne i Samfundsøkonomi og Historie, Chefen for Statistisk Departement, samt Folketingsmand Fraenkel, Folketingsmand, Dr. phil. P. Munch, Finansminister Neergaard og Professor H. Westergaard*. 11 Kandidater og Studenter er foreløbig knyttede til Instituttet.

I. H. S. har allerede nu taget fgl. Opgaver op til Behandling:

1) *En Undersøgelse af Konjunkturbevægelserne i Danmark fra 1857 til vore Dage.* Det vigtigste ved Løsningen af denne Opgave er at skaffe Klarhed over Prisernes og Arbejdslønningernes Bevægelser. Det almindeligt tilgængelige, trykte Materiale er ikke tilstrækkeligt dertil. I. H. S. er derfor gaaet i Gang med at indsamle et omfattende Kildemateriale, bestaaende af Regnskaber og lign. fra ældre Tid, der er egnede til at give Besked om Pris- og Lønforhold. En Række Firmaer og Privatpersoner har allerede vist den Velvilje at stille saadant Materiale til Raadighed.

2) *En Undersøgelse af Forholdet mellem Arbejdere og Arbejdsgivere i Danmark i Tiden efter 1864.* Som Grundlag for Behandlingen af denne Opgave indsamler og registrerer Instituttet Kildemateriale i Form af Overenskomster, Avisartikler, Beretninger o. s. v.

3) *Udgivelsen af nærværende Tidsskrift „Økonomi og Politik“.*

4) *Udgivelsen af et Værk om de danske Stænderforsamlinger.* Rigsdagens Præsidium har overdraget I. H. S. denne Opgave. Det er Hensigten at Værket skal fremkomme som et Jubilæumsskrift ved Stændernes Hundredeaarsjubilæum 1931.

5) *Udarbejdelsen af Avisregistre.* For ethvert Studium af den sidste Menneskealders Historie er Aviserne en Kilde af største Betydning. Hidtil har dette Kildestof været meget vanskeligt tilgængeligt, da der paa en enkelt Undtagelse nær ikke findes nogen Art af Register over Avisernes Indhold. Ved en Registrering er det Hensigten at stille dette store Materiale til Forskningens Raadighed. Arbejdet er foreløbig paa begyndt med et enkelt Blad efter Aftale med dette.

6) *Udarbejdelsen af et økonomisk-politisk Tidsskriftsindex.* (Se nedenfor.)

MEDDELELSE FRA I. H. S. TIL LÆSERNE AF ØKONOMI OG POLITIK

Det har altid været et Særkende for den historiske og økonomiske Forskning, at den i højere Grad end andre Emner er blevet behandlet i Form af Afhandlinger i Blade og Tidsskrifter. Kun en forholdsvis ringe Del af de aktuelle Spørgsmaal paa dette Omraade foreligger i Bogform. Enhver, der vil eller skal følge med i Udviklingen paa det politiske og økonomiske Omraade er henvist til at søge sine Oplysninger i en lang Række forskellige Skrifter, og ingen Enkeltmand kan overkomme at læse dem alle.

I. H. S. betragter det som en af sine Opgaver at tilvejebringe et Indeks over Tidsskrifts- og Dagbladsartikler omfattende alle de danske og udenlandske Publikationer, som omhandler Spørgsmaal af denne Art, og som findes tilgængelige paa Biblioteker her i Landet. Det er Hensigten at tilbyde alle, som har Interesse deri, et Kartotek, som af Institutet føres å jour for hver Maaned ved Fremsendelse af Kort til Indføjelse i Kartoteket, som paa den Maade vil komme til at rumme 1 Kort for hver af de vigtigere økonomiske og politiske Artikler med et kortfattet Resume af dens Indhold foruden Angivelse af Titel, Forfatter, Tidsskriftets Navn og hvor det findes.

Foreløbig regnes der med, at Kartoteket hvert Kvartal vil blive forøget med fra 500 til 1000 Kort og Prisen vil antagelig blive 10 à 15 Kr. pr. Kvt.

Der vil sandsynligvis blive truffet en saadan Ordning, at Abonnenter paa *Økonomi og Politik* vil kunne faa dette Kartotek paa særlig fordelagtige Vilkaar.

Enhver, der har Interesse for et saadant Kartotek bedes henvende sig til I. H. S., Kristiansgade 12, København K. I øvrigt vil nærmere Meddelelse fremkomme i næste Nr. af *Økonomi og Politik*.